Özcan, M. ve Koçer, G. (2021). Yeni hikâyeler serisi ve Suphi Kilimci'nin hikâyeleri üzerine bir değerlendirme. *International Journal of Language Academy*, 9 (3), 330-350.

Volume 9/3 September 2021

p. 330/350

Article History:

Received

07/13/2021

Accepted

02/09/2021

Available online

19/09/2021

YENİ HİKÂYELER SERİSİ VE SUPHİ KİLİMCİ'NİN HİKÂYELERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

**The New Stories Series and an Assessment on Suphi Kilimci's
Stories**

Mustafa ÖZCAN¹

Gülsün KOÇER²

Öz

Yayın hayatındaki yerini 1933'ten günümüze kadar koruyan Varlık dergisi Türk basın tarihinin en saygın edebiyat dergilerinden biridir. Varlık dergisi ve sonradan kurulan Varlık Yayınevi pek çok açıdan edebiyat dünyasına katkıda bulunmuştur. Varlık dergisi, 1933'ten itibaren genç sanatçılara eserlerini yayınlama imkânı sunmuş, tiyatro eleştirilerine, oynanan eserlerin tanıtımına ve tiyatro tefrikalarına yer vererek tiyatro izleyicilerini ve yazarlarını desteklemiş, şiir, hikâye, çeviri alanlarında düzenlenen yarışmalarla edebiyat dünyasını canlandırmıştır. Varlık Yayınevi'nin Türk edebiyatına yaptığı katkılarının önemlilerinden biri de "Yeni Hikâyeler Serisi" adıyla yayımlanan hikâye kitaplarıdır. Bu kitaplar hikâyecilere isimlerini duyurma imkânı sağlamış, hikâye dünyasının yeni imzaları tanınmasına, zenginleşmesine yardımcı olmuştur. "Yeni Hikâyeler Serisi" 1948'den itibaren yayımlanmaya başlamış, sonuncu kitap da 1959'da okurla buluşturulmuştur. Varlık'ın Yeni Hikâyeler Serisi incelendiği zaman ilk zamanlar eski kuşak hikâyecilerin ağır bastığı, son yıllara doğru geldikçe yeni hikâyecilerin arttığı görülmektedir. "Yeni Hikâyeler Serisi'nde Suphi Kilimci'nin de iki hikâyesine yer verilmiştir. Döneminde gazete yazıları ve hikâyeleriyle adını duyuran bir sanatçı olmasına karşın bu güne kadar Suphi Kilimci üzerinde bir çalışma yapılmamıştır. Sanatçının hayatı hakkında da yeterli bilgi bulunmamaktadır. Çalışmanın amacı hem 1948-1959 yılları arası Türk hikâyesinin temel eğilimlerini ve hikâyecilerini derli toplu şekilde ortaya koyan "Yeni Hikâyeler Serisi" hakkında bilgi vermek hem de Suphi Kilimci'nin hikâyelerini tanıtarak sanatçının edebiyat tarihinde hak ettiği yeri almasına katkıda bulunmaktır. Çalışma, nitel araştırma yöntemi kapsamında değerlendirilen doküman analiziyle yapılandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Türk hikâyesi, Varlık dergisi, Yeni Hikâyeler Serisi, Suphi Kilimci

¹ Prof. Dr. (Emekli Öğretim Üyesi), Selçuk Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, mustafaozcans@yahoo.com, , <https://orcid.org/0000-0002-6350-2580>

² Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, gulsunkocer@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2689-2599>

Abstract

Preserving its place in publishing life from 1933 to the present day, Varlık magazine is one of the most respected literary magazines in Turkish press history. Varlık magazine and Varlık Publishing, which was founded later, contributed to the world of literature in many ways. As of 1933, Varlık magazine offered young artists the opportunity to publish their works, supported theater audiences and writers by giving place to theater criticism, promoted plays and drama serials, and enlivened the world of literature with competitions held in the fields of poetry, story, and translation. One of the most important contributions is the storybooks published under the name "Yeni Hikâyeler Serisi". These books allowed the storytellers to announce their names and helped the story world recognize new signatures and enrich them. "Yeni Hikâyeler Serisi" started to be published in 1948, and the last book was brought to the readers in 1959. When the "Yeni Hikâyeler Serisi" is examined, it is seen that the old generation storytellers predominated at first, and new storytellers have increased as the recent years have come. Suphi Kilimci's two stories are also included in the "Yeni Hikâyeler Serisi". Although he was an artist who made a name for himself with newspaper articles and stories in his period, there has not been any work on Suphi Kilimci until today. There is not enough information about the artist's life. The study aims to provide information about the "Yeni Hikâyeler Serisi", which reveals the basic trends and storytellers of the Turkish story between 1948-1959, and contribute to the artist's position in history of literature by introducing Suphi Kilimci's stories. The study was structured with the document analysis evaluated within the scope of the qualitative research method.

Keywords: Turkish story, Varlık magazine, Yeni Hikâyeler Serisi, Suphi Kilimci

GİRİŞ

Türk edebiyatının güçlü kalemlerinden Yaşar Nabi, dergi sahibi olmanın ötesinde çok yönlü bir yazardır: Hikâyeci, romancı, şair, eleştirmen, denemeci, çevirmen, makale yazarı olarak Türk edebiyatına katkıda bulunmuştur. Üzerinde durulan isimlerden biri olmasına karşın, onun çeşitli yazarlardan hikâyeler yayımlayarak Türk hikâyeciliğine yaptığı katkı üzerinde yeterince durulmamıştır.

Varlık dergisi 15 Temmuz 1933'te yayımlanmaya başlamıştır. 1933 ile 1936 yılları arasında "Varlık Neşriyatı" adı altında 10 kadar kitap çıktığı bilinmektedir. Fakat Varlık Yayınları adını alan yayınlar 1946 yılından itibaren yayımlanmıştır. Kaynaklardan öğrenildiğine göre 1946 yılında okurla buluşturulan kitap sadece üç tanedir. Bu rakam giderek artmış, 1947'de 12 ye çıkmıştır. 1954 yılında ise 98 e varmıştır. Şimdiye kadar bir yıl içinde çıkarılan kitapların en yüksek sayısının bu rakam olduğu belirtilmiştir. 1961 Varlık Yılı, Varlık Yayınlarının 800 numaralı yayınıdır. 1946 yılından 1961'e kadar çıkan kitapların yıl ve sayıları bir çizelge halinde verilmiştir. Buna göre yıl ve kitap sayısı şöyledir: 1946 (3); 1947 (12); 1948 (13); 1949 (16); 1950 (20); 1951 (31); 1952 (50); 1953 (78); 1954 (98); 1955 (77); 1956 (66); 1957 (91); 1958 (80); 1959 (95); 1960 (72) (Varlık Kitapları, 1960, s. 546). Hiç şüphesiz bu kitapların içinde şiirin dışında başka türlerdeki eserler de bir hayli yekûn tutmaktadır. Yaşar Nabi, hikâye yazarlarımıza da bir kapı aralamış ve birçok hikâye kitabı basmıştır. Sözelgesi 1954 yılına kadar yayımladığı hikâye kitapları şöyle sıralanabilir.

Sait Faik: Lüzumsuz Adam; Bekir Sıtkı: Yataklı Vagon Yolcusu, Orhan Kemal: Ekmek Kavgası, Sarhoşlar; Sait Faik, Mahalle Kahvesi, Sarnıç (2.basım), Havada Bulut, Semaver (2 basım), Şahmerdan (2. Basım), Havuzbaşı, Kampanya, Son Kuşlar, Alemdeğinde Var Bir Yılan; İlhan Tarus: Apartman, Muzaffer Hacıhasanoğlu: Bir Tesbih Tanesi, Bir Dağın Ardı, Ziya Osman Saba, Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi, F. Celalettin: Salgın, Halikarnas Balıkçısı: Yaşasın Deniz, Tahsin Yücel: Uçan Daireler; Haldun Taner: Şişhaneye Yağmur Yağıyordu, Samet Ağaoğlu: Öğretmen Gafur; Orhan Hançerlioğlu: İnsansız

Şehi,.Sabahattin Kudret Aksal: Gazoz Ağacı.Yaşar Kemal: Sarı Sıcak, Muhtar Körükçü: Anadolu Hikâyeleri (Varlık, 1 Kasım 1954, s. 32).

Yaşar Nabi bu yayıncılığının yanında “Yeni Hikâyeler Serisi” adıyla bir seri hikâye kitabı çıkarmakla da hikâyecilerimize farklı bir imkân sağlamış, hikâye dünyasının zenginleşmesine, yeni imzaları tanınmasına yardımcı olmuştur. “Yeni Hikâyeler Serisi” 1948 ‘den itibaren yayımlanmaya başlamış, sonuncu kitap da 1959’da okurla buluşturulmuştur. Yaşar Nabi, Varlık yıllıklarını yayımlamaya başladığı 1960’dan itibaren bu yayını durdurmuş, hikâyeleri daha da çoğaltarak, Varlık yıllıklarının içinde ayrı bir bölüm haline getirmiştir. Seri halinde yayımlanan hikâyelerin sayfa ve yazar sayısı bakımından daha dolgunu bu yıllıklarda yer almıştır. Sadece hikâye serisine değil, 1950 ‘den beri her yılbaşında yayımladığı “Yeni Şiirler” serisine de son vermiş, bu şiir serisini de yıllıkların bünyesine katmıştır (Nayır, 1960, s. 5).

Yaşar Nabi, niye böyle bir hikâye serisi hazırlamaya karar vermiştir? Bu soruya birkaç türlü cevap verilebilir: İlki ticari kaygılardır. Ticari kaygılarla hikâye kitabı basmak ve kazanç sağlamak istemiş olabilir. Ancak bu cevap yeterli değildir. Buna hikâye sahasındaki gelişmeleri de eklemek gerekir. Çünkü yeni yetişen yazarlarla hikâyeciliğimizde belirli bir hareket başlamış ve bunların verimlerini/eserlerini yayımlamak ihtiyacı doğmuştur. Varlık dergisi sahibi, dergi yoluyla bu ihtiyacı bir dereceye kadar karşılayabildiğini fark etmiştir. Öte yandan Yaşar Nabi, kendisine dergisinde yayımlanmak üzere yollanan pek çok kaliteli hikâyeyi yer darlığından dolayı yayımlayamadığını görmüş; bundan üzüntü duymuş ve çıkış yolu olarak da böyle bir seri düzenlemeyi düşünmüştür: “Hikâyeciliğimiz” başlıklı yazıda şöyle demektedir:

“Türk hikâyeciliği son zamanlarda şimdiye kadar eşi görülmedik bir gelişme gösteriyor. Varlık hacminin darlığı dolayısıyla en beğenilen hikâyecilerimizin en güzel hikâyelerini bile sıraya koyarak bekletmek zorunda kalmakta yeni yetişenlerin çok güzel hikâyelerine ise çok kere yer bulamamaktadır. Bunu göz önünde tutan Varlık en iyi hikâyecilerin hiçbir yerde çıkmamış en güzel hikâyelerini ayrıca bir cilt halinde toplamağa karar vermiştir” (Nayır, 1 Şubat 1948, s. 2).

Yaşar Nabi’ye göre, Varlık yılda yirmi hikâyeden fazlasını yayımlayamamaktadır. Bunun yarısı veya biraz daha çoğunun imzaları tanınmış hikâyecilere aittir. Hikâye sahasında yeni yetişenlere bir yılda sekiz on hikâyeden fazla yer ayıramamaktadır. Hâlbuki kendilerine bir yıl içinde en az yüz hikâye gelmektedir. Bu şartlar altında güzel buldukları, beğendikleri halde yayımlanamayan bir hayli hikâye ellerinde kalmaktadır (Nayır, 1 Eylül 1949, s. 2).

Yine Yaşar Nabi’nin “Hikâyeciliğimizin Bugünkü Durumu “ başlığını taşıyan ve Varlık’ta çıkan yazısında; dönemin sanat dergilerinde, romandan çok hikâyeciliğin sözü edildiğini, hikâyeye verilen bu aşırı önemin bir yabancıyı bile şaşırtabileceğini, çünkü gerçekten sanat değeri taşıyan eserler çerçevesinde romandan çok hikâye kitabı basıldığını, üstelik genç yazarlardan en değerlilerinin hikâyede karar kılmış göründüklerini belirtmiştir (Nayır, 15 Mayıs 1957, 3).

Bütün bu hususlar Yaşar Nabi’yi farklı yollar aramaya yöneltmiş ve yeni bir hikâye serisi yayımlama fikri bundan doğmuştur. Dolayısıyla ortaya 12 yıl süren kesintisiz bir yayın faaliyeti çıkmış ve bunun Türk hikâyeciliği için son derece yararlı olduğu görülmüştür. Serinin yayımlandığı yıllarda Varlık’ta Muhtar Körükçü, İlhan Tarus, Hikmet Dizdaroğlu gibi etkili kalemler de bu kitapları değerlendirerek hikâyeciliğimizdeki gelişmeyi tespit etmeye çalışmışlardır.

İşte bu makalede bu seride hem bu yayının önemi ve değeri belirtilecek hem de burada iki hikâyesi yayımlanan ve edebiyat dünyasında pek çok kişinin pek tanımadığı Suphi Kilimci hakkında bilgi verilerek hikâyeleri değerlendirilecektir. Bunlar yapılırken, sayısal çıkarımlara, bilgilere dayanarak tespitlerde bulunulacaktır. Yeni Hikâyeler Serisi'nde hangi yazarların hikâyelerinin yer aldığı bildirilecek, bu serinin neden önemli olduğu vurgulanacaktır. Böylece Yaşar Nabi'nin bizzat yazdığı hikâyelerin ötesinde, Türk hikâye edebiyatına yayıncı olarak yaptığı katkıya dikkat çekilmiş ve Suphi Kilimci'nin hikâyelerinin önemi ortaya konulmuş olacaktır.

Hikâyeler Serisinin Önemi

1948 tarihinden itibaren Yaşar Nabi ve Varlık Yayınevi, hikâyeciliğimizdeki gelişmeden etkilenerek bu sahada emek verenleri desteklemiştir. Bu destek dergide çıkan ve bu kitapları ele alan kimi değerlendirme yazılarıyla da sürdürülmüştür. Döneminde bu hikâye kitaplarının bir kısmına Yaşar Nabi'nin önsöz yazdığı; Muhtar Körükçü, Hikmet Dizdaroğlu gibi eleştirmenlerin ise değerlendirmeler yaptıkları görülmüştür. Ancak bu konuda ilk adımı atanlardan birinin Cavit Yamaç olduğunu söylemek yerinde olacaktır:

Ona göre Yaşar Nabi, Varlık'la beraber İstanbul'a geldiğinden beri günün Türk edebiyatının şiir ve nesir haritasını çizmeye yarayacak yararlı kitaplar yayımlamaya başlamıştır. “Yeni Şiirler” ve “Yeni Hikâyeler” Türk edebiyatının, bugün Türk edebiyatının bulunduğu mevkiî tayin etmekte işe yarayan kitaplardır. Yeni Hikâyeler 1949'da Samet Ağaoğlu, Fahri Erdinç, Orhan Kemal, Bekir Sıtkı Kunt, Ceyhun Atuf Kansu ve İlhan Tarus gibi tanınmış hikâyelerin eserleri ile Abdülkadir Çakır, Muzafer Hacıhasanoğlu, Suphi Kilimci, Muhtar Körükçü, Kemal Bekir Manav, Ferhan Oğuzkan, Mahmut Özay, Zeyyat Selimoğlu, Haldun Taner gibi adları henüz pek az duyulmuş gençlerin hikâyeleriyle de karşılaşmıştır (Yamaç, 1 Eylül 1949, s. 14).

“Yeni Hikâyeler 1949” başlıklı yazısında Muhtar Körükçü'ye göre küçük hikâyecilik, bugün her devirden ziyade gelişmekte, kalite itibarıyla de, yazarların çokluğu bakımından da ayrı bir kıymet taşımaktadır. Edebiyatın en parlak devirlerinde bile beş altı küçük hikâyeci varken, bugün hepsi de şahsiyet yapmış, kitap sahibi en aşağı on beş hikâyeci sayılabilmektedir. Her gün yenisi çıkan hikâye kitapları bulunmakta, sadece hikâye yayınlayan dergilerin varlığı dikkat çekmektedir.

Yaşar Nabi dergisinin dar çerçevesi içine ayda ancak iki hikâye sığdırabilmektedir. İki yıldan beri de mevcut küçük hikâyelerin en iyilerini bir ciltte toplamak çığırını açtığını bildirmektedir. Genç neslin en kıymetli hikâyecilerinin hiçbir yerde çıkmamış eserlerini bu yıl da “Yeni Hikâyeler 1949” adıyla toplamıştır. Bir ikisi dışında klâsik görünümde bulunmayan bu hikâyeler, ifade ve şekil yeniliği taşımaktadır. Bunlar, yeni yolda yazılmış, yeni görüşlü bir insan veya muhit tasvirine, tip yaratmaya dayanan hikâyelerdir (Körükçü, 1 Haziran 1949, ss.10-11).

Aynı yazar Yeni Hikâyeler 1950 kitabını da değerlendirmiş; “ bu sene, geçen seneye göre eksik imzalar da var, ama yeni imzalar daha mühim ve daha kuvvet verici olacak kadar çok” diye sözlerine başlamış, eserin genel özellikleriyle açıkça bir yükselme, kalitece gelişme ifadesi taşıdığını vurgulamıştır. Hikâyelerin hep canlı, kuvvetli ve sanat bakımından başarılı olmuş eserler sayılması gerektiğini hatırlatmış, muhteva yönünden ise fazla bedbin ve acı konular içerdiklerini bildirmiştir. Semih Pakalın, Orhan Barlas, Turhan Basetimur gibi yeni imzaların ilerleyen yıllarda sık sık anılacaklarını ifade etmiştir (Körükçü, 1 Mart 1950, s. 12).

Muhtar Körükçü, Varlık Yayınevi'nin çok hayırlı ve feyizli bir gelenek haline getirdiği bu yeni hikâyeler yayımlama işine değindiği yazısında 1951 yılı genç hikâyecilerin yer aldığı yeni hikâyeler kitabını da ele almıştır. Bu kitaba “yeni neslin en sevilmiş hikâyecilerden birer eser alındığını” gören Muhtar Körükçü, onu, “yılın hikâyesinin özeti” diye nitelendirmiştir. Genç ve yeni sanatçılara esaslı bir yer verildiğini söyleyen Körükçü, bunların hepsinin de Amerikan hikâyeciliği sistemine az çok uyduklarını belirtmiş, buna Haldun Taner, Kenan Harun, Ferhan Oğuzkan, Tahsin Yücel, Seyfettin Turhan'ın hikâyelerini örnek göstermiştir (Körükçü, 1 Mayıs 1951, s. 13).

Yeni Hikâyeler 1952 kitabını tanıttığı yazısında Muhtar Körükçü, o yıl yayımlanan hikâye kitaplarını sıraladıktan sonra sözü bu esere getirmiş, içinde Samet Ağaoğlu, Bekir Sıtkı, İlhan Tarus, Ümran Nazif, Haldun Taner, Orhan Hançerlioğlu, Muzaffer Hacıhasanoğlu, Naim Tirali, Muhtar Körükçü gibi köklü hikâyecilerin yanında Vüs'at O. Bener, Turhan Basetimur, Tarık Dursun K., Attila Aybay gibi aşağı yukarı yeni isimlerin bulunduğu dikkati çekmiş ve onların eskilerden sanat bakımından geri ve zayıf kalmadıklarını bildirmiştir. Bu iki grup arasında kalite yönünden önemli bir fark olmamasının, yenilerin lehine bir keyfiyet sayılması gerektiğini söylemiş; yenilerin görüşlerini, dillerini, konuların işleyişlerini gayet ustalıkla ve kuvvetli bulmuştur. Sonuç olarak Yeni Hikâyeler 1952 kitabının her sene bir evvelkini aşan bir merhale kaydettiğini, hikâyeciliğin gelişmesini gösteren sadık bir barometre vasfı taşıdığını ileri sürmüştür (Körükçü, 1 Mart 1952, ss. 20-21).

Yeni Hikâyeler 1953 kitabı için bu serinin beş yıldır başarıyla devam ettiğini bildiren Muhtar Körükçü, o yılın en güzel hikâyeleriyle birlikte yeni yeni imzalar tanıttığını belirtmiş ve bu yılın kitabında Varlık hikâyecilerinin baş kadrosunda bulunan Samet Ağaoğlu'nun yer almadığını, onun ya hikâyeden vazgeçtiğini ya da yoğun iş yükünden yahut romanla uğraşmasından dolayı zaman bulamadığını ifade etmiştir. Kitapta Orhan Hançerlioğlu da eksiktir. Öteki hikâyeciler değerlerine göre sıralanmıştır. Yıllara göre bu “kıymet baremi”nde inip çıkanlar olmakla birlikte baş yerin Sait Faik'e verilmesini doğru bulmuştur. Yeni hikâyecilerden Mahmut Özey, Turhan Oğuzkan, Tarık Dursun K.'nın her yıl hikâyelerini geliştirdiklerini ve olgunlaştıklarını söylemiş, Vüs'at O. Bener'in haklı olarak birkaç kademe öne geçtiğini işaret etmiştir. Tahsin Yücel ile Cengiz Yörük'ün yüzde yüz yerli köy hikâyelerini de beğendiğini belirtmiştir (Körükçü, 1 Mart 1953, s. 22).

Yeni Hikâyeler 1958'i yine Muhtar Körükçü değerlendirmiştir. Ona göre bu kitap hazırlanırken geleneğe çok bağlı oldukları yönünde genel bir kanaat bulunan yaşlı hikâyecilerin sayısı azaltılmış, bu yıl ancak Selahattin Batu ile İlhan Tarus'a yer verilebilmiştir. Körükçü, Şahap Sıtkı'yı kendi neslinden saymakla birlikte hikâyeciliğini yeni bulmaktadır. Bir yıl öncesine kadar bu serilerde okunulan Samet Ağaoğlu, Orhan Hançerlioğlu, Bekir Sıtkı, Orhan Kemal, Umran Nazif, Sabahattin Kudret ve kendisi dâhil olmak üzere bu kitaba girememişlerdir. Buna karşılık genç nesil, ağabeylerini hiç aratmayacak olgunluk ve mükemmellikte eserler vermişlerdir. Hatta bunların çoğu, yani adını şöyle böyle birkaç yıldır duyulanlar, hiç de “müptedi eseri” denemeyecek kadar kaliteli hikâyeler yazmışlardır. Bu hikâyelerin ortak özelliği; psikolojik tahlillere, ruh çatışmalarına, insanın iç dünyasına, çocukluk günlerine, gençlik günlerinin mazide kalan hatıralarına eğilmiş olmasıdır. Körükçü, bu kitapta sadece Kamuran Şipal'in hikâyesini hepsinden hafif bulmuştur (Körükçü, 1 Şubat 1958, s. 15).

1959 yılında yayımlanan Yeni Hikâyeler Serisi'nden çıkan kitabı Hikmet Dizdaroğlu incelemiş ve kitapta yirmi hikâyenin ilkinin Ceyhun Atuf Kansu'ya, son hikâyenin de Rüksan Türkân Ünlü'ye ait olduğunu bildirmiştir. Yazar, hikâyeleri birkaç grupta toplamış; her birinin özelliklerini belirtmiştir. Bu özelliklerin başında hepsinde hayata

bağlanma duygusunun kuvvetli oluşu, kötümserliğe yer verilmeyişi gelmektedir. Diğer ortak özellikler de kişilerin çevremizde yaşayanlardan seçilmiş olması, her gün görüp tanınan kimselerle karşılaşılması, konuların yerli ve yabancı ülkelerde de geçse, olabilir izlenimleri vermesi, vakanın önemli sayılmamasıdır. Bunlara, hikâyecilerin amaçlarındaki benzerlik yani kişiliklerin davranışlarını, tutumlarını, içyapılarını sergilemiş olmaları, hepsinin de dil sevgi ve kaygısı taşımaları gibi hususlar da eklenmelidir (Dizdaroğlu, s. 15 Ocak 1959, s. 12).

Hikâyelerle İlgili Bazı Tespitler

Burada makale boyutlarını aşan açıklama yerine, kitaplardaki hikâyelerin adları, yazarları, yayımlandığı yıllar ve bunların hangi kitaplarda yer aldığı gösterilmiş ve ondan sonra da değerlendirmelere geçilmiştir. Bunun için de şöyle bir tabloya ihtiyaç duyulmuştur.

YAZAR ADI	HİKÂYE ADI	YILI
A Ferhan Oğuzkan	Kısmetçi	1951
	Nikâh Olalım	1949
	Pasaj	1952
	Sıcak Bir Yazdı	1953
Abdülkadir Çakır	Asalet Meselesi	1949
Afet Muhteremoğlu	Fildişi Kule	1959
Ahmet Hamdi Tanpınar	Bu Her Akşam Böyledir	1956
Ali Akıncı	Erkeksiz Kadın	1959
Aslan Alp	Köy	1959
Atilâ Aybay	Gırgır Mehmet'in Ressamlığı	1952
Ayhan Hüenalp	Büyük Yürekli İrgatlar	1959
Ayhan Sarısmailoğlu	Kızlar	1958
	Maria Angelika	1956
Bekir Sıtkı Kunt	Arsa	1955
	Eski Köye Yeni İmam	1949
	Kömür	1952
	Saat	1951
	Satılık Ev	1950
	Sıra	1953
	Şimdikiler	1957
Cemal Oğuz	Micheline'nin Mavi Bir Tayyörü Olacak	1959
Cemalettin Akın	Ekmek	1956
Cemalettin Aykın	Hastane İmamı	1955
Cengiz İlhan	Hasan Bey ve Bizans	1959
	Sonra Hiç	1958
	Ben	1957
Cengiz Yörük	Arkadaşlar	1957
	Doktorun Çocukları	1954
	Gülsüm İle Hasan	1953

	Neden Böyle Oldu?	1958
Cevdet Kudret Solok	Belediye Reisi(*)	1950
Ceyhun Atuf Kansu	Kahvede	1949
	Çe... İstasyonu	1959
	Geçmiş Bir Gün	1955
	Ormanda	1954
Çetin Göçmen	Yıllardan Sonra	1959
Erdal Öz	Bir Avuç Günaydın	1958
	Çocuk	1957
	Herkes Kendi Dünyasında	1956
Erdoğan Tokmakçıoğlu	Kadın - Adam- Sigara Tablası	1955
	Sıfırdan Önce	1957
	Suçlu	1958
Fahri Erdiñç	Destur Ya Sefalet	1949
	İstiridye Kabuğu	1948
Faik Baysal	AAARİFFF	1956
	Kız Kuyusu	1957
	Sancı Meydanı	1958
Fehmi Rahmi Ergüven	Sihirli Define	1953
Fevkiye Aygün	Yalnızlık	1955
Haldun Taner	Eczanenin Akşam Müşterileri	1953
	Eller	1951
	Harikliya	1949
Haldun Taner	Kantar Kâtibi Ali Rıza Efendi	1952
	On Biri Elli Dokuz	1954
Halil Turgut Acar	Beyaz Sincap	1955
	Karın Doyunca	1954
Hasan Latif Sarıyüce	Bir Gün Daha Bitti	1959
İbrahim Güzelce	Üç Kardeşiler	1948
İlhan Tarus	Arı Masalı	1951
	Belediye Reisi	1952
	Gece Oturumu	1956
	Kaçak	1950
	Müsteşar Bey	1949
	Telgraf	1958
	Tokat	1948
İsmet Akakıncı	Pastırmacı	1955
Kamuran Şipal	Bahşiş	1956
	Bir Nikâh Töreni	1958
	Kötebek	1954
Kemal Bekir Manav	Anlayan İçin	1948
	Dost	1948

Kemal Hasekioğlu	Anne Kalbi	1956
Kenan Harun	Âvâre	1951
M. Kemal Türkmen	Kapı	1959
M. Sunullah Arısoy	Karışık Hikâye	1957
	Namus Meselesi	1956
Mahmut Özay	Bu Böyledir İşte Bey	1956
	Deeh... Deh!	1957
	Geçen Seneki Gibi	1949
	Kargalar	1953
	Mustafendi	1950
	Rayko	1952
	Şemsiyeler	1951
Mehdi Halıcı	Taşa Vurulu Düğüm	1959
	Vedia Hanım ve Tours'lu Kasap	1958
Mehmet Seyda	Köyün Uğuru Memet	1959
Melih Cevdet Anday	Meraklı	1948
Memduh Balaban	Gitaracı Pedro	1958
	Satılık Tablolar	1959
Meral Çelen	Baba -Kız	1956
	Gece Nöbeti	1955
Muharrem Barlok	Mektepli	1950
	Vicdan Azabı	1951
Muhittin Yılmaz Gücüneli	Kolye	1958
Muhtar Körükçü	Aş Erme Meselesi	1948
	Dişçi	1953
	İtlere Kurtlara Dair	1951
	Kahramanlar	1950
	Kendime ve Bizlere Dair	1952
	Vatandaş Hukuku	1949
Mustafa Şerif Onaran	Kale Kapısı	1957
	Pis Hava	1959
Muzaffer Buyrukçu	Umutlar Bir Çiçek Tarlasıydı	1959
	Anastas Mum Satsana	1954
Muzaffer Hacıhasanoğlu	Ayşe	1953
	Bu Sabah	1952
	Çiçekler	1958
	Çocuklar	1951
	Hep İnsanoğluyuz	1948
	İnsanın Kendi Evi	1949
	Sıcak	1955
	Yıldızlar Kadar Para	1954
Muzaffer Orhan Buyrukçu	Anastas Mum Satsana	1954

Müfide Anadol	Ahmet Efendi	1954
Naci Girginsoy	Adaya Vapur	1956
	Hastaneye Mektup	1955
Naim Tirali	Motor	1952
Necati Cumalı	Kaybolan	1957
Numan Ali Levent	Direğin Yanındaki İnsan	1955
Oktay Akbal	Lokomotifler	1951
	Mahmut Beyin Gazetesi	1948
	Matmazel Mathilda	1953
	Sinemanın Arka Kapısı	1950
Orhan Asena	Kaçış	1955
	Radyo İle Demokrasi	1951
Orhan Barlas	Hülya Ağacı	1950
	İkinci	1951
Orhan Hançerlioğlu	Bağlayan Toprak	1951
	Dağlara Doğru	1952
Orhan Kemal	Celfin Eti	1950
	Eski Gardiyan	1948
	Kırk Yaş	1954
	Macera	1953
	Piyano Bileti	1949
	Poker	1951
Osman Zeki Özturanlı	Avucu Kaşınıyordu	1959
Recep Bulut	Güne Başlayış	1956
Rüksan Türkân Ünlü	Tesadüf	1959
Sabahattin Kudret Aksal	Bir Başka Türkü	1954
	Büyük Annemin Ölümü	1952
	Sezai Beyefendi	1956
Sacid Yumer	Gölgesinden Çıkan Adam	1955
Sait Faik Abasıyanık	Hikâye Peşinde	1954
	Dondurmacının Çırağı	1953
	Türk Ülkesi	1951
Samet Ağaoğlu	Bir İntihar	1952
	Otuz Sene Sonra	1949
	Öğretmen Gafur	1950
Samim Kocagöz	Hasret	1950
Sedat Veysi Örnek	Hi	1959
	İnsan Oyunları	1957
Selahattin Batu	Ayak Sesleri	1958
Semih Pakalın	Tesadüfler	1950
Seyfettin Turhan	İki Şişe Klüp	1951
Suphi Kilimci	Hamit Bey	1948

	Yatakhane Hademesi Topal Osman	1949
Şahap Sıtkı	Beni Bir Rüya Düşündürüyor	1948
	Bir Tel Koptu	1958
Tahsin Yücel	Dert Çok, Hemdert Yok!	1950
	İnce Sanat	1954
	İstersen Git	1958
	Katuşa Masalı	1955
	Ötegeçe Çocukları	1951
	Rekor	1953
	Sümüklüböcek	1956
Talip Apaydın	Ortakçılar	1959
Tarık Buğra	İlk Aşk	1950
Tarık Dursun K.	Kamyon Deviren	1954
	Karartma	1949
	Makine	1952
Tektaş Ağaoğlu	Basri Hoca	1955
	Gidiş	1954
	Yağmur Yağıdıktan Sonra	1957
Turan Bakır	Alişimin Kaşları	1956
	Günlerden Pazardı	1959
	Rıhtımda	1958
Turhan Basetimur	Baba Davit	1952
	Kaptan(1)	1950
Türkân Berksoy	Akşam Penicilline'leri	1956
Umran Nazif	Çağrı	1952
	Gaz Fişi	1948
	Süslen Berberi	1953
	Veysel Efendinin Kuşları	1954
Vüs'at O. Bener	İlki	1956
	Korku	1952
	Pazarlık	1953
Yıldırım Keskin	Bir Gece Giden	1955
	Enrico	1954
	Evimiz İstasyon Kenarındaydı	1951
	Parador ve Sonrası	1953
Zafer Hüsnü Taran	İstasyon Süpürgecisi	1951
Zahir Güvemli	İnsan Hasreti	1948
Zeyyat Selimoğlu	Bir İki Tanıdık	1951
	Dimo	1950
	Sakine Hanım	1949
Ziya Osman Saba	Bir Kurban Bayramı Hikâyesi	1948
	Kış Gezintileri	1957

	Misafirlikler	1954
	O Banka	1955
	O Mahalle	1950
	Yaz Gezintileri	1956

Yukarıda hikâye ve hikâyecileri verilen tabloyu sayılarla değerlendirmek gerekirse şunları söylemek mümkündür. Buna göre 1948’den 1959’da dâhil olmak üzere yayımlanan hikâye sayısı 201’dir. Yıllara göre bu hikâyelerin dağılımı 1948 (14); 1949 (15); 1950 (17); 1951 (20); 1952 (16); 1953 (16); 1954 (17); 1955 (18); 1956 (19); 1957 (13); 1958 (16); 1959 (20) şeklinde gösterilebilir.

Tablodan da anlaşılacağı üzere en az hikâye 1957’de çıkmış, onu 1948’de 14 hikâye takip etmiştir. 1949’da 15 hikâye kitaba alınmıştır. 1952 ve 1953’de 16 şer hikâye o yılın yeni hikâyeler serisinde basılmıştır. Ancak 1950 ve 1954 yılı 17 şer hikâyenin yayımlandığı yıllar olmuştur. Ertesi yıl yani 1955’de 18, 1956 yılında ise 19 hikâyenin yayımlandığı görülmektedir. 1951 ve 1959 yılları ise en çok hikâyenin kitaba alındığı yani 20’şer hikâyenin kitaba konulduğu yıllar olarak dikkati çekmiştir. Yeni Hikâyeler 1951 yılı başlıklı kitabın ikinci sayfasında şu notla karşılaşılmaktadır:

“Bu serinin ilk kitabı Yeni Türk Hikâyeleri I adıyla 1948’de yayınlanmış, Yeni Hikâyeler 1950 ve Yeni Hikâyeler 1951 adlarıyla ikinci ve üçüncü sayıları aynı yıllarda çıkmıştır.”. Bu ifadeden ilk kitabın adındaki küçük değişiklik okurları aldatmaması için yapıldığı anlaşılmaktadır.

Hikâyeler yazar adlarının alfabe sırasına göre yayımlanmıştır. İlk kitapta bu konuda not düşünülmüştür. Ancak bu kuralı bozan küçük bir aksaklık da meydana gelmiştir. İkinci kitapta, hikâyelerin, kitaba, yazarların soyadları alfabe sırasına göre konulduğu belirtilmiştir. Ayrıca 1948, 1949, 1950 yılına ait kitaplarda yani Yeni Türk Hikâyeleri 1948, Yeni Hikâyeler 1949, Yeni Hikâyeler 1950 adlı kitapların içinde “Hazırlayan, Yaşar Nabi” kaydına rastlanmıştır, öbür kitaplara ise bu kayıt konulmamıştır. Yine sözgelisi 1956 yılı kitabının içinde bu seriden çıkan kitapların dökümü yapılmış ve altına da şu not eklenmiştir: “Bu seride yalnız hiçbir yerde çıkmamış hikâyeler yayımlanır.”. Aynı ifade ve açıklamaya 1955 yılı Yeni Hikâyeler kitabında da rastlanmaktadır. Yeni Hikâyeler 1954’de de aynı uygulama yapılmış, yani şimdiye kadar bu seriden çıkan kitaplar verilmiş ve altına da aynı not yazılmıştır. Yeni Hikâyeler 1952’nin son hikâyesi Atılâ Aybay’ındır. Bu hikâye, kitabın “İçindekiler” sayfasında “Gırgır Mehmet” adıyla yer almıştır. Oysa hikâyenin başlığı “Gırgır Mehmet’in Ressamlığı”dır. Yeni Hikâyeler 1957 kitabında yazarların adlarının topluca yer aldığı sayfada Cengiz İlhan’ın adına rastlanmamaktadır. Cengiz İlhan’ın “Ben” adını taşıyan bu hikâye, kitabın en sonunda bulunmaktadır (s.109-112). Bu hikâyelerin yer aldığı kitapların sahife sayısı şu şekildedir: 1948 (128) ; 1949 (112); 1950 (112); 1951 (112); 1952 (110); 1953 (128); 1954 (126); 1955 (125); 1956 (112); 1957 (112); 1958 (96); 1959 (126).

Bu 201 hikâyenin kaçını kadın yazarlar kaleme almışlardır? Sorunun cevabını bulabilmek için yıllara göre kadın yazarların sayısına bakmak gerekmektedir. Buna göre 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1957, 1958 yıllarının kitaplarında kadın hikâyeci hiç bulunmamakta, diğer yıllarda 1954 (Müfide Anadol); 1955 (Meral Çelen, Fevkiye Aygün), 1956 (Meral Çelen, Türkân Berksoy) 1959’da (Afet Muhteremoğlu; Rüksan Türkân Ünlü) adlı kadın yazarlardan hikâyeler yayımlanmıştır. Başka bir ifadeyle Yeni Hikâyeler Serisi’ndeki hikâyelerden 7 hikâye, kadın yazarlara aittir. Bunlardan ikisi aynı

yazarın yani Meral Çelen'in hikâyesidir. Dolayısıyla buradaki yazarlar içinde topu topu 6 kadın hikâyeciden bahsetmek mümkündür. Diğer hikâyeler erkek yazarların emeklerinden doğmuştur.

Alfabetik sıraya göre bu kitaplarda şu yazarların hikâyeleri çıkmıştır: Önce yazarın adı, sonra kaç hikâyesinin yayımlandığı gösterilmiştir:

A.Ferhan Oğuzkan: (4); Abdülkadir Çakır (1); Afet Muhteremoğlu (1); Ali Akıncı(1); Aslan Alp(1), Atılâ Aybay(1); Ayhan Hünalp (1), Ayhan Sariismailoğlu(2), Bekir Sıtkı Kunt (7); Cemal Oğuz (1); Cemalettin Aykın (2); Cengiz İlhan(2); Cengiz Yörük(4); Cevdet Kudret Solok(1); Ceyhun Atuf Kansu (4); Çetin Göçmen(1); Erdal Öz (3); Erdoğan Tokmakçioğlu (3); Fahri Erdinç (2); Faik Baysal (3); Fehmi Rahmi Ergüven(1), Fevkiye Aygün(1); Haldun Taner(5); H.Turgut Acar(2); Hasan Latif Sarıyüce (1); İbrahim Güzelce (1); İlhan Tarus(7); İsmet Akakınca(1);Kamuran Şipal(3); Kemal Bekir Manav(2); Kemal Hasekioğlu(1); Kenan Harun(1); M. Kemal Türkmen(1); M. Sunullah Arısoy(2); Mahmut Özay (7); Mehdi Halıcı (2); Mehmet Seyda (1); Melih Cevdet Anday(1); Memduh Balaban (2); Meral Çelen(2); Muharrem Barlok(2); Muhittin Yılmaz Gücüneli (1); Muhtar Körükçü (6); Mustafa Şerif Onaran (2); Muzaffer Buyrukçu (2); Muzaffer Hacıhasanoğlu (8); Müfide Anadol (1); Naci Girginsoy(2); Naim Tirali (1), Necati Cumalı (1); Numan Ali Levent (1); Oktay Akbal (4); Orhan Asena (2); Orhan Barlas (2); Orhan Hançerlioğlu (2); Orhan Kemal (6); Osman Zeki Özturanlı (1); Recep Bulut (1); Rüksan Türkân Ünlü (1); Sabahattin Kudret Aksal (3); Sacid Yumer (1); Sait Faik (3); Samet Ağaoğlu (3); Samim Kocagöz (1); Sedat Veyis Örnek (2); Selahattin Batu (1); Semih Pakalın (1); Seyfettin Turhan (1); Suphi Kilimci(2), Şahap Sıtkı (2); Tahsin Yücel (7); Talip Apaydın(1); Tarık Buğra(1); Tarık Dursun K.(3); Tektaş Ağaoğlu (3); Turan Bakır(3); Turhan Basetimur(2); Türkân Berksoy (1), Ümrân Nazif (5); Vüs'at O. Bener (3); Yıldırım Keskin (4); Zafer Hüsnü Taran (1); Zahir Güvemli (1), Zeyyad Selimoğlu (3); Ziya Osman Saba (6).

İşte bu kitapların ilk ikisinde adı geçen, daha doğrusu hikâyesine yer verilen Suphi Kilimci'nin hayatı hakkında bilgi vermek ve hikâyelerini değerlendirmek gerekmektedir. Zira Suphi Kilimci hakkında şimdiye kadar bilgi bulmak mümkün olmamıştır. Sözelimi ne Behçet Necatigil, ne de Şükran Kurdakul sözlüklerinde ondan bahsetmiştir. Hatta son yıllarda Konya Büyükşehir Belediyesi'nin çıkardığı Konya Ansiklopedisi'nde dahi ona yer verilmemiştir.

Suphi Kilimci'nin Hayatına ve Kişiliğine Dair Tespitler

Özlük dosyasındaki nüfus kaydından öğrendiğimize göre İstanbul'da 1320 yılında doğmuştur. Asıl adı Mustafa Suphi Kilimci'dir. Babasının adı Refik, annesininki Fikriye'dir. İstanbul Muallim Mektebi'nden 1337 senesinde aliyülâla derecesiyle mezun olmuştur. Memlekete öğretmen olarak Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde hizmette bulunmuştur. İlk görev yeri, Ordu İlbaşı Ulubay Çukurköy'dür. Daha sonra Artvin ili Ardanoç bucağı öğretmenliğine atanmıştır (27 Haziran 1338-1 Eylül 1338). Artvin ili Merkez Mektebi Muallimliğinde bulunmuş ve 31 Ağustos 1941 tarihinden sonra askere gitmiştir. Suphi Kilimci'nin askerlikle ilgili evrakından farklı tarihlerde üç defa askere alındığı görülmektedir. 4 Mart 1942-26 Mayıs 1942 tarihleri arasındaki askerlik görevinden, Yedek Subay Topçu Üsteğmenliğe yükseltilerek terhis edilmiştir.

Kilimci, öğretmenliğinin büyük bir kısmını Konya'da geçirmiştir. İlk Konya Merkez Karakurt Mektebi Muallimliğine atanmış (1 Mayıs 1929-31 Mayıs 1929), oradan Beyşehir Kireli Nahiyesi Başmuallimi olarak görevlendirilmiştir (27 Eylül 1929-31 Mayıs 1930). Bunu takiben Konya Kızılviran Nahiyesi Başmuallimliğine geçmiştir. Nahiyeledeki bu

görevlerinin ardından Konya merkezde görevlendirilen Suphi Kilimci, ilk olarak Konya Merkez Nakipoğlu Başmuallimi olmuş (19 Ekim 933-31 Ağustos 934), daha sonra da son memuriyet yerine yani Konya Merkez Köprübaşı Okulu'na atanmıştır. Bu okulun başöğretmeni iken vefat etmiştir (2 Ekim 1949).

Yetimlerine maaş tahsis edilebilmesi için aile bireylerinin kimlerden ibaret olduğu araştırılmış, nüfus kayıt örneğinden üç kızı olduğu anlaşılmıştır: Üsküdar Nüfus Müdürlüğünden getirilen aileye ait nüfus kayıt örneklerinden Jale ve Nihal'in adlarının mevcut olmadığı görülmüştür.

Üç kızı vardır. En büyükleri Jale Kilimli'dir. Bir süre Konya'da Nakipoğlu İlköğretim Okulu'nda öğretmenlik yapmıştır. Öbür kızı Nihal de Konya Kızılviran doğumlu olduğundan nüfus kayıt örneğinde adları bulunmamaktadır. Bu iki kızının Üsküdar nüfusunda kayıtlarına rastlanmadığı için nüfus tezkeresi gönderilemediği belirtilmiştir. Bunun üzerine Kızılviran'dan sorulmuş, Nihal Kilimci'nin 1931 tarihinde doğduğu anlaşılmıştır. Bu yüzden sadece Üsküdar İlçesi Nüfus Müdürlüğü, Evliya Hoca Mahallesi 51.9/24 numaralı hanede kayıtlı Mustafa Suphi'nin en küçük kızı olan Aysel'e ait nüfus örneğini gönderebilmiştir (Mustafa Suphi Kilimci-Konya Merkez Köprübaşı Okulu, Dosya: 2).

Suphi Kilimci 2 Ekim 1949 Pazar günü geçirdiği bir kalp krizi neticesinde vefat etmiştir. 40 gün önce çok sevdiği eşi vefat etmiş, Suphi Kilimci'nin cenazesi de genç eşinin yanına konulmuştur. O sıralarda Konya'da bulunan arkadaşı Oğuz Tansel'e göre yazar vakit bulamadığı için hikâyelerini gün ışığına çıkaramamıştır. Dönemin kalburüstü hikâyecilerindendir. Olgun bir aydındır ve her şeyden önce "insan adam"dır. Yuvasına, çocuklarına bağlı, tertemiz bir aile babasıdır. Hür fikirli olup sohbeti aranan bir kişidir. Hikâyelerinin konularını gerçek hayattan, yaşadığı günlerden almıştır. Kuvvetli bir belleği vardır. Denebilir ki hikâyelerinin canlılığını, bu çok kuvvetli belleğine borçludur (Tansel, 11 Ekim 1949, s. 3).

Kilimci hikâyelerinin yanında çeşitli yazılarıyla da basında yer almıştır. Sanatçının yerel basında yayımlanan yazıları çok değildir. Güler yüzlü, temiz kalpli, tevazu sahibi, iyiliksever ve çok başarılı bulduğu Milli Eğitim Müdürü Fazıl Gönen'in Samsun'a atanmasıyla ilgili duygularını anlattığı yazısı bunlardan biridir (Kilimci, 10 Mart 1948, 2). Konya Halkevi'nde ortaokul öğrencisi Nazif Sözbir'in Moliere hakkında verdiği konferansa ait son derece olumlu değerlendirmeleri (Kilimci, 10 Mayıs 1948, s. 2); ile Erkek Sanat Enstitüsü'nde üretilen araç, gereç ve makine aksamı hakkındaki tespitlerini içeren (Kilimci, 4 Haziran 1948, 2-3); yine Kız Sanat Enstitüsü öğrencilerinin el işleri becerilerini anlatan yazısı (Kilimci, 28 Haziran 1948, 2) Konya okullarındaki eğitim ve sergi faaliyetleri çerçevesindeki yazılarıdır. Bu okullardan Kız Enstitüsü'nün sahnelediği piyes ve sene sonu müsameresi bir başka yazıya konu olmuştur (Kilimci, 28 Mayıs 1948, 2). Suphi Kilimci o yıllarda üniversitelerde okuyan Konyalı gençlerin tatilde, halkevinde düzenledikleri edebiyat gecesinin güzelliklerini ve kültürel ortama katkılarını bir makalesinde işlemiştir (Kilimci, 11 Ağustos 1948, 2). Yazar, bir diğer makalesinde de ilkokul öğretmenlerinin kendi aralarında kurdukları yardımlaşma sandığının faaliyetlerinde gördüğü aksaklıkları, yanlışları dile getirmiştir (Kilimci, 13 Ağustos 1948, s. 2).

Görülüyor ki Suphi Kilimci'nin yazıları da hikâyeleri de çok değildir. Tespit edilebilen 5 hikâyesi vardır. Bunlardan ikisi Varlık dergisinde, diğer ikisi de Varlık Yayınevinin çıkardığı Yeni Hikâyeler Serisi içinde yer almıştır. Yerel basında sadece bir hikâyesine rastlanmıştır. Dolayısıyla burada bu beş hikâyesi tahlil edilecektir.

Oğuz Tansel, onun yazarken, okurken sahnede oynuyormuş gibi davrandığını, hiçbir haksızlığa tahammül edemediğini, hak ve gerçek uğrunda yılmadan savaş verdiğini, sonsuz bir insan ve yurt sevgisiyle dolu olduğunu söylemekte, çevresindeki insanların yardımına koşmaktan büyük bir zevk duyduğunu belirtmektedir. Az vakti olmasına rağmen hikâyelerini kelime kelime, cümle cümle işlediğini, bu işte geciktiği için üzüldüğünü, “az ama çerçeveleri sağlam, özlü hikâyeler” bıraktığını belirtmektedir (Tansel, 1 Aralık 1949, s. 12). Oğuz Tansel, bu yazısını o yıl yeni çıkmaya başlayan Yeni Konya gazetesinde de yayımlamıştır (Tansel, 11 Ekim 1949, s. 3).

Yerel ve ulusal basında uzun yıllar makale, fıkra, araştırma ve incelemeler, hikâyeler yayımlamış olan Celâleddin Kışmır de onun insan kişiliği hakkında bilgiler vermiştir: Ona göre Suphi Kilimci, hayatında gördüğü iyi ve mükemmel karakterli, olgun ve sanatkâr insanlardan biridir. Onda sonu gelmeyen bir alçakgönüllülük, kitaba ve dile sığmayan bir efendilik vardır. Bir arkadaş, bir dost, bir hemşeri, dert ortağı, can yoldaşı ve kusursuz bir babadır. Kışmır, Suphi Kilimci'yi tanıdığı için kendisiyle gurur, erken ölümden de büyük üzüntü duymuştur.

Vaktinden evvel ağarmış saçları, biraz ihtiyarlamış zayıf çehresi, ağır ve sessiz konuşmaları, sanat ve zevk anlayışları, ona karşı bir hürmet telkin ettirdiğini söyleyen Celâleddin Kışmır, sevdikleriyle bitmez tükenmek, doyum olmaz bir arkadaşlığı olduğunu belirttikten sonra bu mütevazı başöğretmenin geride bıraktığı boşluğun doldurulamayacağına işaret etmiştir. Ayrıca bu usta ve klâsik hikâyeci hakkında şöyle demekten kendini alamamıştır:

“O, mükemmel bir baba, ehliyetli bir hoca ve üstat bir hikâyeci idi. Maarif kadrosu gibi edebiyat âlemimizin de kaybı büyüktür.” (Kışmır, 7 Ekim 1959, s. 2).

Hikâyelerini yayımlayan Yaşar Nabi de onun için şunları söylemiştir: “Dergimizi dizilmeye verirken yazıcı arkadaşlarımızdan Suphi Kilimci'yi kaybettiğimizi teessürle öğrendik. Konya'da Köprübaşı İlkokulu başöğretmeni olan rahmetlinin Varlık'ta ve kitaplarında cidden güzel birkaç hikâyesi çıkmıştı. Otuz senelik öğretmenlik hayatı olduğu için sanat sahasına çok geç başlamış olan bu temiz insandan hikâyeciliğimiz hesabına çok şeyler bekliyorduk.” (Nayır, 1 Kasım 1949, s. 2)

Bir başka kaynakta da umumi ve edebi kültürü ile temayüz eden, son yıllarda kalemini hikâyecilik sahasında deneyen Kilimci'nin iyi bir aile babası olduğu yazılmış, vefatının da eşinin ölümünün kırkinci gününde ona dini görevlerini ifa ettiği güne rastladığı bildirilmiştir (Millî Eğitim hazin kaybı, 7 Ekim 1949, s. 1).

Suphi Kilimci'nin Hikâyelerine Dair Tespitler

Yayımlanmış toplam beş hikâyesi bulunan yazarın ilk yayımladığı hikâyesi “Hamit Bey” adını taşımaktadır. Bu hikâyelerin ikisi Varlık dergisinde, diğer ikisi de “Yeni Hikâyeler Serisi” içinde yayımlanmıştır. Yerel basında ise sadece “Kezban” adındaki hikâyesi çıkmıştır. Bu hikâye aynı zamanda yerel basında çıkışından çok daha önce Millet mecmuasında yayımlanmıştır (Kilimci, Eylül 1943, ss. 146-148; 20/22 Eylül 1948, s. 2). Dolayısıyla bunu yayımlanmış en eski hikâyesi saymak gerekecektir.

Yeni Hikâyeler 1948'de “Hamit Bey” hikâyesi, Yeni Hikâyeler 1949 da ise “Yatakhane Hademesi Topal Osman” hikâyesiyle karşılaşılmaktadır. “Sıtkı'nın Hayatından Bir Sabah”

(Kilimci, 1 Kasım 1948, ss. 11-12) ve “Saadet Hanım” (Kilimci, 1 Aralık 1949, s. 12) hikâyeleri de Varlık dergisinde okurla buluşturulmuştur.

Suphi Kilimci’nin eğitim ve öğretim sorunlarına değindiği iki hikâyeden birisi “Yatakhane Hademesi Topal Osman” hikâyesidir. Yazar, hikâyesinde sert, otoriter, bencil, acımasız ve öğrencisini hiç düşünmeyen bir okul müdürü tipi çizmekte, onun karşıtı olarak yatakhane hademesi Topal Osman’ı göstermektedir.

İsmi açıklanmayan Müdür’ün, okula o yıl yeni verildiği bildirilmiştir. Müdür, kendisinden önce okulda görevli on hademeyi fazla bulmuş olmalı ki, işe başladığının haftasında dördüne yol vermiştir. Bu işgüzarlıkta yamağına da yol verilen aşçı, üç yüz yatılı öğrencinin yemeklerini yetiştirmek için tek başına uğraşmış ama bir haftada perişan olmuştur. Nihayet canına tak demiş ve bir gün öğle yemeğinden sonra müdürün huzuruna çıkarak, “Ben yalnız yapamayacağım, aşcınızı bulun” demiştir. Müdür de başından beri sevmediği ve nüfuzlu çevresi yüzünden görevine son veremediği, “burada seneler senesi ekmek elden, su gölden ense yapmış, oturmuş, fodlacı yobaz” dediği, on yıldır okulda çalışan Topal Osman’ı, aşçıya yardım etmekle görevlendirmiştir. Osman ise revirde iki hastası bulunduğunu, gripten yattıklarını, bugünlük bir müsaade vermesini, onları terletmek istediğini, yarından sonra da mutfağa gideceğini söylemişse de kendini dinletememiştir. Bu sözlere iyice sinirlenen müdür, onu yanından kovmuştur.

Aslında Osman, hem yatakhane işlerine, hem de revire bakmaktadır. Bu okula hademe olarak girdiğinden beri bu böyledir. Okulda o yıllarda doktor, hastabakıcı, hemşire filan yoktur. Revir de üç beş yataklı bir odacıktan ibarettir. İlaç da bulunmamaktadır. Hastalanan öğrenciler burada kendi başlarına yatarlar; iyileşen iyileşir, iyileşmeyen hastaneye kaldırılır. Hastanede ölen ölür, kalan okula döner.

Yazar, Topal Osman karakteri vesilesiyle hikâyesinde, darüleytamdan gelen çocukların dramını yansıtmış, revirden hastaneye, hastaneden mezarlığı gidişlerinin öyküsünü anlatmış, bu sevecen müstahdemin hastane imamı, iki kişilik bir cemaat, iki erkek hastabakıcıyla birlikte sedye taşıdığını ve cenazeyi nasıl gömdüklerini nakletmiştir. Okula girdiği yılın kışında karlı bir günde yaşadığı bu olayı hiçbir zaman unutmayan Topal Osman, başı sersem, yüreği sızılı, ruhu bulanık olarak okulda dolaşıp durmuştur. Askerliğini sıhhiye eri olarak yaptığından, hastanede hastabakıcı olarak yıllarca çalıştığından birçok hastalıkla karşılaşmış, yine birçok darüleytamlı çocuğu iyileştirmiştir. Kendi imkânlarıyla revire ufak bir ilaç dolabı temin etmiş, geçen on yıl içinde kimse kendisini işten men etmemiş, sakatlığından dolayı yatakhane ile revir işlerinden başka işlerde kullanmamıştır.

Okuldan kovulmayı, müdürden azar iletmeyi göze alıp revirde yatan hasta on beş kadar darüleytamlılara yardım etmiş, onların tedavileriyle uğraşmış, uykusuz kalmış, gizli gizli sıcak çorba getirmiş, ısınmaları için odun aşırması, ıhlamur kaynatmıştır. Kendisini takip eden, küçük hesapların peşinde koşan kapıcı Şaban’a, yaptıklarını müdüre anlatmaması için rüşvet vermek zorunda kalmıştır. Suphi Kilimci, hikâyesinde bu üç kişiyi tanıtmıştır. Bunlar Müdür, Topal Osman ve kapıcı Şaban’dır. İlki insanlıktan uzak bir eğitimcidir. Böyle bir emir olmamasına rağmen, tatil günleri öğrencilerin ısınmalarını bile engellemiş, sobaları yaktırmamıştır. Topal Osman yüreği şefkat dolu, merhametli ve yardımsever bir insandır. Şaban ise küçük çıkarlarını kollayan ve bu durumdan yararlanan, okul idaresine yaranmaya çalışan bir hademedir. Topal Osman’ın izlemektedir; onun gizli gizli yaptıklarını bildiği için ondan bir beklenti içindedir.

Yazar, darüleytamlı öğrencilerin eğitim ve öğretimde karşılaştıkları güçlükleri de anlatmaktadır. Okula giden bu öğrencilerin hangi şartlar altında ve ne kadar olumsuz bir ortam içinde, anlayışsız idarecilerin elinde eğitim gördüklerini hikâye etmiştir. Muhtar Körükçü de bu hikâye için şöyle demiştir:

“Suphi Kilimci'nin hikâyesi bir mektep, bakılmayan yetim çocuklar, şefkatli bir topal hademe dekoru için de iki insan almış; saçma tahakküm hırsıyla, masanın verdiği otorite ile hareket eden, beceriksiz, şahsiyetsiz bir adam ki, ıslahat olarak hademeleri tasfiyeye kalkar. Buna mukabil basit, okumamış, mevkii olmayan ama kalbine dünyalar sığabilecek, iyiliği ve şefkati içinden gelerek yapan, bunu gayet tabii olarak gören merhameti esas almış bir köylü.” (Körükçü, 1 Haziran 1949, ss. 10-11).

“Sıtkı'nın Hayatından Bir Sabah”ta da yine bir eğitim ve öğretim kurumu ve yoksul bir öğrenci anlatılmaktadır. 1920 yılının karlı bir Şubat sabahında, Sıtkı, okulun taş merdivenlerinden yorgun adımlarla çıkar. Paltosuzdur. Çamaşırı, sarığı, yamalı bohçası koltuğunda, karı yeni süpürülen taş merdivenleri geçtikten sonra kapıcının tarifi üzerine müdürün odasını bulur. Yoksulluğu üstünden, başından bellidir. Bohçasını duvarın dibine koyup, kalıpsız fesini düzelterip, önünü ilikledikten sonra yavaşça kapıyı vurur. Doğu vilâyetlerindeki Darülmualiminlerden birinden bir kavga yüzünden buraya cezalı olarak yollanmış, yani sürgüne gönderilmiştir. Sıtkı aslında çalışkandır, başarılıdır ama kılıksızlığı, yoksulluğu ile sürekli alay eden bir öğrenciyi dövmek zorunda kalmıştır. Hatırlı bir adamın oğlunu dövmekle kalmamış, iki dişini kırmış, sağ gözünü sakatlamıştır. Uzun ve zahmetli bir yolculuk yapmış, nezaretin emriyle geldiği bu okulda, akan burnuyla, üşümekten mosmor kesilmiş bir halde müdürün huzuruna çıkmış; iç cebinden çıkardığı evrakı vermiştir. Evrakı inceleyen müdür, Sıtkı'nın sürgün olduğunu öğrenince bağırması; çağırmış, küplere binmiş; ona açıklama fırsatı vermemiştir. Müdürün bu tavrı karşısında, on altı yaşındaki Sıtkı'nın neredeyse dili tutulmuştur. Müdür bununla yetinmemiş, yüzünü İstanbul yönüne bakan pencereye çevirerek, nezarete bol bol küfretmiştir. Geçen yıldan beri beşinci sürgün olan Sıtkı'yı da pos bıyıklı bir Arnavut hademeyle üçüncü sınıfa yollamıştır. Aslında sakin, yumuşak bir çocuktur. Nezaretin emriyle geldiği bu okula kadar parasını tüketmiş, birkaç gün süren uzun yolculuk sırasında uykusuz kalmış, on saatten beri bir şey yememiştir. Onun şu andaki ihtiyacı sıcak bir çorba ve birkaç saatlik uykudur. Müdür de ondan bunu esirgemmiştir. Yazar, bundan sonra Sıtkı'nın götürüldüğü sınıftaki durumunu, şaşkınlığını, öğrencilerin kendisine yaklaşımını, yemek yiyemeyişini, şaklaban bir çocuğun tutumunu, onu susturan son sınıf öğrencisinin tepkisini anlatmıştır. Müdürün “Bugün mektebe geleni bugün tabelâya sokmazlar. Bunu bilmeliydin, hadi çek arabanı, yallah! Geldiğin yerde rahat oturaydın kerata!” deyişini nakletmiş, sonra öğrencilerden Goril Mehmet'in yarım somun ve büyükçe bir kaşar parçasını sıkıştırdığı yiyeceği gizlice ona getirişini hikâye etmiştir. Bu arada öğrencilerin kendisiyle eğlendiği, maskara saydıkları Goril Mehmet'in insancıl davranışı da vurgulanmıştır.

Yazar bir başka hikâyesinde de Saadet adlı bir kadını anlatır. Arabacı Zeynel'in sokağındaki en sonuncu evde oturan Saadet, albenisi olan bir kadındır. Yeşil sabahlığı, uzunca boyu, sırtı kınalı kuzusuyla sarı dalgalı saçlarıyla dikkati çeker. Mahalleye taşınalı bir haftayı geçtiği halde birçok komsusu onu yeni görmüştür. Giyinişi, aşırı derecede boyanışı, yürüyüşü bir sürü rivayetlere yol açmış, hakkında çeşitli söylentiler çıkmıştır. Kimisine göre eski bir tiyatro oyuncusudur, kimisine göre oturak âlemlerinden kalma bir yosmadır. Mahalle bakkalı Silleli Arif ise en akla yakın tahmini yapmış, hovarda bir ihtiyar zenginin sahnedan alıp kapattığı, sonradan nikâhladığı, bu ihtiyarın ölmesiyle hatırı sayılır bir mirasla ondan kalma bir dul olduğunu ileri sürmüştür.

Aşırı makyajlı, sivri burunlu, kuru yüzlü, iri sürmeli gözlü, canlı, zayıf bir kadın olan Saadet, kıvrık saçlı, kara yağız, tüysüz bir delikanlının kolunda görülür. Bu, onun kocası boyacı Sabri'dir. Bakkal Arif, onların evlenişi hakkında da bilgi verir. Mahalleliye nispet yapar gibi buluştuklarını, gezdiklerini, sonra evlendiklerini nakleder. Bir sabah mahalle imamı, namazdan sonra cübbesini, sarığını çıkarmadan Saadet'in kapısına dayandığını Saadet'in de eli kalçasında şıllık şıllık yaygarayı bastığını, imamın yüzüne kapıyı çat diye kapatıverdiğini söyler. Yine bir başka sefer de yaz sonuna doğru bir öğle üzeri millet camiden çıkarken, şadırvanlı kahvenin içi tıklım tıklım doluyken, caminin önünden kol kola geçtiklerini görünce, başta imam olmak üzere mahallelinin gösterdiği tepkiden bahseder. "İmamın ileri atılarak Sabri'nin yakasına yapıştığını, "Bre hayâsız namussuz!" demeye kalmadan, onun iç cebinden nikâh cüzdanını imamın gözüne dayadığını, mahalleli ve imamın homurdana homurdana geri dönüşünü anlatır. Arif bu bilgileri vermekle yetinmez, kendisine alışverişe gelen öğretmene bunları "ibret olsun" diye yazmasını da söyler. Üstelik hikâyenin birkaç yerinde bu görüşünü de tekrarlar. Öte yanda Arabacı Zeynel, altmışlık karısı ölünce evini satmış, bu evi de genç bir dul kadın kiralamıştır. Şahande adındaki bu genç dul, sonradan alafrangalaşarak alabildiğine açılıp saçılmış cinsten bir kadındır. Doktor Abdürrezzak Bey'in hizmetçisiyken işi ileri götürmüş, metresi oluvermiştir. Doktorun Ankara'da bulunan karısı Ferhunde, bir sabah gelmiş ve muayenehaneye giderek eşile kavga etmiş ve "ya o, ya ben" diyerek Şahande'nin bu eve taşınmasına sebep olmuştur. Doktor da iki yıllık kirasını vererek bu evi ona tutmuştur. Şahande bu mahalleye taşınalı çıkmaz sokağın hayatına renk ve cümbüşlü bir hareket gelmiştir.

Bir gün sabahın erken saatinde Saadet, Şahande'nin avlusuna doğru pencereyi açmış ateş püskürmüş, ona alabildiğine hareket etmiştir. Hikâyede Sabri Bey yüzünden Şahande ile Saadet arasındaki çıkan kavgalardan da bahsedilmektedir. Sabri'nin ilgisi giderek Şahande'ye kaymıştır. Bundan yararlanan Şahande, Sabri'ye, sık sık sinir buhranları geçirip yatağa düşen karısına sinir ilacı içittirmiştir. Sabah uyanan ve evlendiğinden beri yalnız yatmamış olan Saadet, kocasını evde bulamayınca kıskançlıktan deliye dönmüş, eline geçirdiği kolonya şişesini Şahande'nin penceresine fırlatmış, sinir krizi geçirerek, Sabri'nin iç çamaşırlarını, çoraplarını, gömleklerini koyduğu bohçayı alıp, hepsini birer birer avluya, çamurun içine fırlatmıştır. Bohçada bir şey kalmayınca çömeldiği yere başı elleri arasında öylece çökmüştür.

Yazarın "Hamit Bey" hikâyesinin vakası da Konya'da geçmektedir. Parkta, demir parmaklığa yakın bir köşede, bodur bir akasyanın altında kır saçlı, aşırı derecede şişman bir oturmaktadır. Bu, şişman, bastonlu Hamit Bey'den başkası değildir. Yazarın etraftan öğrendiğine göre o, Konya'nın gülüdür. Bu yüzden ayyaş olmuş, çıldırmış ve halkın maskarası durumuna düşmüştür. Aslında kendi içine gömülmüş biridir. İnsanlar onu görünce, kendisine takılmadan, ona şaka yapmadan duramazlar. Kahveci çırağı Hüsmen, Hamit Bey'le eğlenir. Çevredeki işsiz güçsüz takımından birçok insan, kasap, manav çırakları, kahvedeki müşteriler de hemen ortaya çıkıvermişlerdir. Bunlar adeta seyrine doyamadıkları bir eğlenceyi izlemeye gelmişlerdir. Hamit Bey ise, etrafını saran bu insafsız kalabalıktan ürker, bastonunu, şapkasını alıp oradan uzaklaşmaya başlamıştır. Hüsmen yine seslenmiş, ona katılan iki kasap çırağının yardımıyla kendisini demir parmaklıklara doğru sürüklemiş, sonra da kalabalığa dönerek, "Hamit Bey'i salayım mı diye sormuştur. Bütün seyirciler "bize ne yapacağını söylesin" demişlerdir. Hamit Bey de, "Karısıyla buluşan adamın yakasına yapışıp yüzüne tüküreceğini, sen bir kahpesin" diyeceğini söylemiştir. Bu defa karısına ne yapacağını, ona nasıl bir cevap vereceğini sormuşlardır. "Bir şamar! Onun da suratına tüküreceğim, hem tuuu diye tüküreceğim, sen de bir kahpesin diyeceğim" demiştir. Hamit Bey'in bu sözlerini seyirciler tezahüratla karşılayarak, "Namuslu adam dediğin böyle olur" diye alay etmişlerdir.

Hamit Bey de parktan çıkıp gitmiştir. Bu olaydan çok sonra yazar, mehtaplı bir gecede bir söğüt altında Hamit Bey'e rastlar. Onula konuşur. Hamit Bey hem içkisini yudumlar, hem de dört haftadan beri Konya'da bulunan yazar Refik Bey'e gayri meşru ilişkisi bulunan eşini neden boşayamadığını ve boşayamayacağını anlatır. Hatta bu çok sevdiği kadın için "onun kahpeliğinden âleme ne,?" diye sormuştur.

"Hamit Bey" adlı hikâyesini okuyan İlhan Tarus, bu ilk hikâyesinden dolayı Suphi Kilimci'yi selâmlayarak övmüş, hatta kendisine teşekkür etmeyi bir görev bilmiştir. İlhan Tarus, Suphi Kilimci'nin Hamit Bey'i "çizgileri biraz keskince çizilmiş, gerçek hüviyeti ve canı olduğu gibi yaşatılmış kahramanlardan biri" olarak yaşattığına işaret etmiş; onun, "karısını delice seven, başka erkeklerle düşüp kalkmayı meslek ittihaz etmesine rağmen yine seven, bu uğurda bütün bir kasaba halkına maskara olan, sıg ve zayıf bir adamın kinini" hikâye ettiğini söylemiştir. Bu kininin tesirsiz, yaralayıcı, sahibini yok edici, rensiz, kendi kabuğu içinde bir kin olduğunu bildirmiştir (Tarus, 1 Haziran 1948, s. 12)

Yerel bir gazetede çıkan "Kezban" hikâyesine gelince: Kilimci'nin bu hikâyesinin de vakası Konya'nın seçkin bir semti olan Meram'da geçmektedir. Meram'da herkesin tanıdığı Kezban, kır saçlı, ufak gözlü, basma entarili, torbasında irili ufaklı tespih, boncuk taneleri, tarak kırıkları, ufak krem kutuları, bir ayna parçası taşıyan yarı meczup bir kadındır. Kısa boylu, aşırı şişmandır. Akvıran köyünde doğmuş, pek küçükken anası babası ölmüş, yoksul bir nine elinde kalmıştır. Üç beş sene sonra bu yetmişlik ihtiyar da ölünce, Kezban'ı Dedebeyler'e evlâtlık vermişlerdir. O gün bugün el kapısında ne arayana ne de soranı olmuştur. Yoksul doğmuş, nasipsiz büyümüştür. Otuz beş yıllık ömrü, bulaşık suları, gübre kokuları içinde yarı aç, yarı tok geçmiştir. İşe yaramaz bir hale gelince de sokağa atılmıştır. Her gününü sokaklarda çileli, yoksul bir şekilde geçirmeye başlamıştır. İşte bu Kezban, Meram'ın en ılımlı delikanlısı Himmet'e gönül vermiştir. Meram bağlarının genç kızları da onunla alay etmeye başlamışlardır. Himmet'in sözlüsü Zehra onunla eğlenmek istemiş ve bağ yolunda yalancı bir göğüs iğnesini, paslarını sildikten sonra Kezban'a hediye etmiştir. Bu arada Kezban'a Himmet'in bu çevrede ondan güzelini bulamayacağını söylemiştir. Bununla da yetinmemiş, Himmet'in Keleşlerin bağına kavak kesmeğe gittiğini, giyinip süslenip Taşköprü'nün altındaki söğütlerde gizlenirse, onu görebileceğini Kezban'ın kulağına yavaşça fısıldamıştır. Hatta Keleş'in Ayşe'ye "Kezban'a vurgunum, bir yolunu bulup kaçıracağım" dediğini nakletmiştir. Bunun üzerine Kezban hiç durmamış, hemen Taşköprü'nün altındaki söğütlerin gölgesinde Himmet'i beklemeye başlamıştır. Himmet, iki yıldır peşinde olan Kezban'dan haberdardır. Zehra'nın bu seferki şakasını işitince "Olmaz, delidir; başımıza bir iş çıkarma" demişse de işi yine alaya almıştır. Zaten ne zaman akşam iş dönüşlerinde Kezban'a rastlayacak olursa sevdalı tavır takınmış, derin bir "ah!" çekmiştir. Aslında Himmet'e de eğlence lazımdır. Bu zavallı meczup kadının kalbiyle oynamayı da iyi öğrenmiştir. Himmet, Taşköprü'nün üstünden geçen yolda yanık sesiyle içli bir türkü tutturmuş bir halde salına salına yürürken, Kezban; onu duymuş, heyecanlanmış, içine tatlı, ılık bir baygınlık gelmiştir. Az sonra yanına kadar gelen ve kendisine iltifat eden Himmet'e, "buram bir hoş oluyor Himmet, ölüyorum" demiş, beklenmedik bir cür'etle onun boynuna sarılmış, dudaklarından öpmeye başlamıştır. Derenin karşı kıyısında söğüt dalların arkasında saklanan Zehra, bunu görünce, arkadaşlarının gülüşmeleri arasında dayanamamış yerinden fırlayarak Kezban'ın yanına gitmiş, onu tekmelemiş, göğsünü yumruklamıştır. Öteki kızlar yetişip zorla ayırmışlardır. Kezban ise bir müddet yerde hareketsiz kalmış, kendine gelince ağır ağır kalkmış, ağzı yüzü kana bulanmış, üstü başı berbat olmuş bir halde, Kızlar Kayası yolunu tutmuş, bağlardan uzaklaşmış, dikenli taşlı sırtlara, Kızlar Kayasına doğru gitmiştir. Çıplak ayaklarını dağlayan dikenlerin yaktığı yaralardan kan gelirken, kırık, öfkeli bir sesle "Gidinin kısıkcı,

yüzümü daladı” demiş ve ortadan kaybolmuştur. Bu olaydan sonra Keziban’ı Meram bağlarında gören olmamıştır.

Görülüyor ki yazar, anlattıklarına yabancı değildir. Olaylara ve kişilere nesnel bir tutumla bakmış, “Hamit Bey”de olduğu gibi, onların hem dış hem iç dünyalarını vermiştir. İyi bildiği çevreleri anlatmış, duygusalı bir yana bırakmıştır. Abartmaya gitmeden, “olanlar”ı, oldukları gibi nakletmiştir. Gereksiz açıklamalara girmemiş, olağan bir şekilde gördüklerini, yaşadıklarını, tanık olduğu olayları, kişiliğini de katarak gözler önüne sermiştir.

SONUÇ

Yaşar Nabi, hikâyeciliğimizdeki gelişmeyi ilk fark edenlerden biri olduğundan bunları değerlendirmek istemiştir. Hem ticari, hem edebî kaygılarla hareket ederek, bu hikâyelerden yaptığı seçmelerle bir hikâye serisi düzenlemiştir. Böyle bir seri çıkarmakla hikâyeye ve hikâyeciye ilgiyi arttırmıştır. Bu seride 200 hikâye yayımlamıştır. Seri adı altında 1948’den başlayarak, 1959’da dâhil olmak üzere tam 12 kitapta 88 hikâyecinin eserine yer vermiştir. 88 hikâyecinin 6 tanesi kadın yazardır, diğerleri erkektir. Bu durumdan Türk edebiyatında o yıllarda hikâye ile uğraşanların/yazanların, kadınlardan çok erkekler olduğu ortaya çıkmaktadır. Kadınlardan sadece Meral Çelen’in iki hikâyesi yayımlanmış, diğerlerinin birer hikâyesi kitaplara alınmıştır.

Hikâye serisinde basılan kitapların ilki Yeni Türk Hikâyeleri I adıyla yayımlamıştır daha sonrakilerde adla ilgili –yıl hariç- herhangi bir değişiklik görülmemiştir. Bu da Yaşar Nabi’nin sonradan fikir değiştirip böyle bir seri düzenlemenin yararlı olacağını düşünmüş olmasından kaynaklanmıştır. Ayrıca Varlık dergisi sahibinin sadece Türk hikâyeciliği ile ilgili değil, dünya hikâyeleriyle ilgili olarak, “Dünyanın En Güzel Hikâyeleri Antolojisi”(1947) adıyla kitap yayımladığı gözden kaçmamıştır.

Yeni Türk Hikâyeleri I önsözünde, Yaşar Nabi, bundan önce Varlık yayınları arasında çıkan Türk Edebiyatının En Güzel Hikâyeleri’nde-Antoloji’de (1947) genç neslin temsil edilmediğinden yakınıldığını bildirmekte, Hüseyin Rahmi Gürpınar’dan 1948 yılına kadar bütün hikâyecileri içine alan bir ciltte bu eksikğin duyulmasından daha tabii bir şey olamayacağını ifade etmektedir. Daha o zaman duyduğu bu eksikliği, bu kitabın devamını getirerek kapatmaya çalışmıştır.

Bu hikâye serisini inceleyenler öncelikle hikâyecilikteki gelişmelerden okurları haberdar etmek istemişlerdir. Kitabı yayınlayan Yaşar Nabi’nin de amacı, Türk hikâyeciliğine katkıda bulunmak, yeni yaklaşımları gözler önüne sermek, genç hikâyecilere imkân ve fırsat vermektir. Dergiye bir hayli hikâye gelmekte bunlardan ancak ayda ikisini yayımlayabilmektedir. Dolayısıyla yayımlayamadıklarından kaliteli bulduklarını bu yolla okuyucunun önüne çıkarmıştır.

Yeni Hikâyeler Serisi’ni inceleyenler, bu hikâyelerin genel özelliklerine dikkat ettikleri gibi öne çıkan yahut biraz geride kalanları da işaret etmekten geri kalmamışlardır. Ayrıca her yıl eski hikâyecilerin azaldığını görmüşler, onların yerine yenilerin geldiğini belirtmişlerdir. Hatta o yıl, hangi hikâyecinin öne çıktığını da tespit etmeye çalışmışlardır. Hikmet Dizdaroğlu’nun dediği gibi bu tür kitaplar için üç yöntem yahut yol vardır: Ya eski kuşak ya yeni kuşak ya da her ikisinin bir arada verilmesi. Bunların her birinin kendine göre yararlı yanı bulunmaktadır. Varlık’ın Yeni Hikâyeler Serisi incelendiği zaman ilk zamanlar eski kuşak hikâyecilerin ağır bastığı, son yıllara doğru geldikçe yeni hikâyecilerin arttığı görülmektedir. Bu yönetime yanlış demek mümkün değildir. Eski

kuşağın hemen hemen sözünü söylediği, kişiliklerinin oturduğu, bilindiği, hikâye dünyasındaki yerinin belli olduğu kanaatine varılabilir. Ama önemli olan kendilerinden sonrakilerin hikâyede ne yaptığı, hikâyeciliği nereye doğru götürdüğüdür. İşte bu kitapları okuyanlar bu konuda belli bir kanaate sahip olabileceklerdir (Dizdaroğlu, 15 Ocak 1959, 12).

Bu hikâyeler on iki kitapta toplanmıştır. Kitapların toplam sahifesi 1400 sahifeyi bulmuştur. Belli bir dönemde yazılan ve yayımlanan bu hikâyeler, o dönemin hikâyeciliğini inceleyen ve araştıranlar için önemli bir kaynak teşkil etmiştir. Serinin yayınına son vermekle Yaşar Nabi, hikâyeden ve hikâyecilerden vazgeçmiş değildir. Aksine bunu daha kapsamlı bir şekilde Varlık yıllıklarında da uzun süre sürdürmüştür. Hatta ilerleyen yıllarda da sadece Varlık dergisinde çıkan hikâyelerden bir antoloji hazırlayarak “Günümüz Türk Hikâyeleri” adı altında yayımlayarak, Türk hikâyeciliğine katkıda bulunmuştur (Nayır, 1977). İşte bu seride Suphi Kilimci'nin de iki hikâyesi yayımlanmıştır: Bunlardan ilki “Hamit Bey”, diğeri de “Yatakhane Hademesi Topal Osman” adındaki hikâyelerdir. Yaşar Nabi, bunlardan başka “Saadet Hanım” hikâyesini Varlık'ta yayımlayarak yazarın toplam üç hikâyesine kitap ve dergisinde yer vermiştir.

Şimdiye kadar Suphi Kilimci üzerinde hiçbir çalışma yapılmamıştır. Hayatı hakkında da yeterli bilgiye ulaşılamamıştır. Bu makalede hem bu eksiklikler tamamlanmış, hem de hikâyeleri tanıtılmıştır. Dolayısıyla hikâye dünyasında Suphi Kilimci'nin varlığı daha kesin ve net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bu yazar, hikâyelerini geç yayımlamaya başlamış, tam da verimli çağında vefat etmiştir. Yaşar Nabi'nin süzgecinden geçen bu hikâyeler okunduğu zaman da dönemin öteki hikâyelerinden geri kalmadığı anlaşılmıştır. Suphi Kilimci'nin hikâyelerinde ele aldığı konular, bunları işleyişi, dile hâkimiyeti, yaşattığı karakterler bakımından dönemin hikâyecileri arasında belli bir yeri olduğu görülmüştür. İlhan Tarus'un, Muhtar Körükçü'nün, Yaşar Nabi'nin tespitleri de bu doğrultudadır. İki hikâyesinde eğitim ve öğretim sorunları ve bunlardan sorumlu olan kadroların durumları; öğrencilere karşı şefkatli, anlayışlı davranmaları gereken yöneticilerin katı, acımasız tutumları başarıyla sergilenmiş, insanlıktan yoksun tutumları eleştirilmiş, yoksul çocukların içler acısı halleri tasvir edilmiştir.

Diğer üç hikâyede Hamit, Saadet, Keziban adlı kişilerin toplum içindeki yerleri, yaşadıkları çevre başarıyla aktarılmış, toplumsal baskının, gelenek ve göreneklerin etkisiyle yalnızlıkları, dışlanmışlıkları gözler önüne serilmiştir. Kendileriyle alay edilen bu insanların da bir iç dünyaları olduğu gerçeği hatırdan çıkarılmıştır. Onların hayatlarından kesitler verilirken, bu kişilerin etrafındaki insanların cehalet ve acımasızlıkları da ortaya konulmuştur. Suphi Kilimci, bu hikâyelerinde bizzat tanık olduğu olayları anlatmış, ya çok iyi bildiği, kendisinin de içinde bulunduğu eğitim ve öğretim dünyasındaki gözlem ve tanıklıklarından yola çıkmış yahut yaşadığı yörenin çeşitli yönleriyle topluma mal olmuş insanların hareket etmiştir. Toplumda Keziban, Hamit Bey, Saadet Hanım gibi aynı sosyal grup içinde yer alan kişilerin hayatlarından kesitler vermiştir.

Suphi Kilimci çok üretken bir yazar değildir. Sadece hikâye yazmamış, yerel basındaki yazılarının konularını da eğitim ve öğretim alanından seçmiştir. Bu tür yazılarda da verimli olmadığı yazılarının sayısından bellidir. Ancak tam kalemiyle adını duyurduğu sırada, vefat etmiş olması, kendisini tanıyanları fazlasıyla üzmüş, hikâyeciliğimiz için bir kayıp sayılmıştır.

KAYNAKÇA

- Dizdaroğlu, H. (15 Ocak 1959). Yeni hikâyeler 1959, *Varlık*, Sayı:404, 12.
- Kilimci, S. (Eylül 1943). Kezban, *Millet Mecmuası*, Sayı:17, 146-148.
- Kilimci, S. (10 Mart 1948). Yolun açık olsun Fazıl Gonen, *Ekekon*, Sayı:2790, 2.
- Kilimci, S. (28 Mayıs 1948). Kız enstitüsü müsameresi, *Ekekon*, Sayı:2824, 2.
- Kilimci, S. (10 Mayıs 1948). Bir konferans münasebetiyle, *Ekekon*, Sayı:2816, 2.
- Kilimci, S. (28 Haziran 1948). Kız Enstitüsü sergisi, *Ekekon*, Sayı:2837, 2.
- Kilimci, S. (4 Haziran 1948). Erkek Sanat Enstitüsü sergisi, *Ekekon*, Sayı:2827, 2-3.
- Kilimci, S. (11 Ağustos 1948). Üniversitelilerin edebiyat gecesi, *Ekekon*, Sayı:2854, 2.
- Kilimci, S. (13 Ağustos 1948). İlköğretim yapı sandığı iş göremiyor, *Ekekon*, Sayı:2855, 2.
- Kilimci, S. (20/22 Eylül 1948). Kezban, *Akyokuş*, Sayı:158-159, 2.
- Kilimci, S. (1 Kasım 1948). Sıtkı'nın hayatından bir sabah, *Varlık*, Sayı:340, 11-12.
- Kilimci S. (1 Aralık 1949). Saadet hanım, *Varlık*, Sayı:353, 12.
- Kişmir, C. (7 Ekim 1959). Kaybettiğimiz kıymet: Suphi Kilimci, *Ekekon*, Sayı:3027, 2.
- Körükçü, M. (1 Haziran 1949). Yeni hikâyeler 1949, *Varlık*, Sayı:347, 10-11.
- Körükçü, M. (1 Mart 1950). Yeni hikâyeler 1950, *Varlık*, Sayı:366, 12.
- Körükçü, M. (1 Mayıs 1951). Yeni hikâyeler 1951, *Varlık*, Sayı:370, 13.
- Körükçü, M. (1 Mart 1952). Küçük hikâyeler, *Varlık*, Sayı:380, 20-21.
- Körükçü, M. (1 Mart 1953). Yeni hikâyeler 1953, *Varlık*, Sayı:392, 22.
- Körükçü, M. (1 Şubat 1958). Yeni hikâyeler 1958, *Varlık*, Sayı:471, 15.
- Kurdakul, Ş. (1971). *Şairler ve yazarlar sözlüğü*, Ataç Kitabevi, İstanbul.
- Milli Eğitim hazin kaybı, (7 Ekim 1949). *Ekekon*, Sayı:3072, 1.
- Nayır, Y.N. (1 Şubat 1948). Ayın olayları: Hikâyeciliğimiz, *Varlık*, Sayı:331, 2.
- Nayır, Y.N. (1 Eylül 1949). Ayın olayları: Hikâyelere gelince, *Varlık*, Sayı:350, 2.
- Nayır, Y.N. (1 Kasım 1949). Acı bir kaybımız, *Varlık*, Sayı:352, 2.
- Nayır, Y.N. (15 Mayıs 1957). Hikâyeciliğimizin bugünkü durumu, *Varlık*, Sayı:454, 3.
- Nayır, Y.N. (1960). *Varlık yillığı 1961*, Varlık Yayınevi, İstanbul.
- Nayır, Y.N. (1977). *Günümüz Türk hikâyeleri, bir Varlık Antolojisi*, Varlık Yayınları, İstanbul.
- Necatigil, B. (1968). *Edebiyatımızda isimler sözlüğü*, Varlık Yayınevi, İstanbul.
- Önsöz, (1960). *Varlık yillığı 1961*, Varlık Yayınevi, İstanbul.
- Tansel. O. (1 Aralık 1949). Suphi Kilimci'nin ölümü üzerine, *Varlık*, Sayı:353, 12.
- Tansel. O. (11 Ekim 1949). Suphi Kilimci'nin ölümü üzerine, *Yeni Konya*, Sayı:126, 3.
- Tarus, İ. (1 Haziran 1948). Hikâyeye ve bir hikâye kitabına dair, *Varlık*, Sayı:335, 12.
- Varlık, (1 Kasım 1954). Sayı: 412, 32.
- Varlık Kitapları, (1960). *Varlık yillığı 1961*, İstanbul.
- Yamaç, C. (1 Eylül 1949). İçerde sanat ve fikir hareketleri, *Varlık*, Sayı:350, 14.